

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 406/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. augusta 2014 predbežne prerokoval sťažnosť P. W. zastúpeného advokátom Mgr. Rastislavom Otrubom, Kvačalova 1227/55, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 72/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. W. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2014 doručená sťažnosť P. W. (ďalej len „sťažovateľ“) zastúpeného advokátom Mgr. Rastislavom Otrubom, Kvačalova 1227/55, Žilina, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 72/2010.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva:

Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 72/2010 z 10. septembra 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný vinným z pokračovacieho zločinu krátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 1 To 17/2013 z 26. marca 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zamietol. Dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odmietol uznesením sp. zn. 5 Tdo 55/2013 z 24. októbra 2013 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

Sťažovateľ uvádza: *„V trestnej veci vedenej na Okresnom súde Martin pod spis. zn.: 3 T/72/2010 bolo v rámci prípravného konania vykonaných množstvo procesných úkonov (výsluchov svedkov), avšak orgánmi činnými v trestnom konaní došlo pri vykonávaní procesných úkonov k porušeniu zásady uvedenej v § 2 ods. 9 Tr. por., v zmysle ktorej každý proti komu sa vedie trestné stíhanie, má právo na obhajobu... Poverený vyšetrovateľ obhajcovi sťažovateľa písomne oznámil termín plánovaných úkonov a to na deň: 05. 01. 2010, 08. 01. 2010 a 11. 01. 2010 - avšak predvolanie bolo doručené obhajcovi dňa 04. 01. 2010, čím nebola dodržaná minimálna lehota na prípravu.*

Sťažovateľ resp. jeho obhajca, musí mať vždy reálnu možnosť realizovať právo na obhajobu. Obvinený môže svoje základné právo realizovať až po tom, ako bol riadne upovedomený o čase a mieste vykonania výsluchu konkrétneho svedka - čo sa však v uvedenom prípade nestalo... Keďže vo vyššie uvedených prípadoch absentujú dôkazy o vykázaní doručenia predvolaní na jednotlivé vyšetrovacie úkony - nie je možné považovať takto vykonané úkony za vykonané v súlade s Trestným poriadkom, ale aj s Dohovorom, čo však Okresný súd Martin v spojení s Krajským súdom Žilina neskúmal.“

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa uvedené v čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR v konaní vedenom na Okresnom súde Martin, pod. spis. zn.: 3 T 72/2010 bolo porušené.

Ústavný súd zrušuje rozsudok Okresného súdu Martin... v konaní vedenom pod spis. zn.: 3 T 72/2010 v spojení s uznesením Krajského súdu Žilina, ktoré bolo vydané dňa 26. 03. 2013 v konaní vedenom pod spis. zn.: 1 To 17/2013 a vec sa vracia Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy SR finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 EUR.

Ústavný súd priznáva odmenu a náhradu hotových výdavkov právnomu zástupcovi sťažovateľa.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým

zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 72/2010.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V sťažnosti je výrazne oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje najmä na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti (m. m. III. ÚS 2/05, II. ÚS 19/05), keď navyše znenie petitu sťažnosti vzhľadom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa nemá ústavný súd dôvod spochybňovať. Sťažovateľ v sťažnosti namietal iba porušenie svojich základných práv postupom okresného súdu, a nie aj postupom krajského súdu a najvyššieho súdu.

V danom prípade bol sťažovateľ oprávnený namietať porušenie svojich základných práv, ku ktorému malo dôjsť v konaní pred okresným súdom podaním odvolania na krajskom súde, o čom sťažovateľ vedel, odvolanie podal a krajský súd o ňom rozhodol. Z toho vyplýva, že sťažovateľ mal k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Ústavný súd dodáva, že aj v prípade, ak by sťažovateľ namietal porušenie svojich práv postupom krajského súdu, resp. najvyššieho súdu, ústavný súd by musel jeho sťažnosť odmietnuť ako oneskorene podanú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde je lehotou objektívnou, čo znamená, že jej zmeškanie nie je možné odpustiť (napr. III. ÚS 298/06). Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 24. októbra 2013. Ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti na okresnom súde zistil, že uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľovi doručené 12. novembra 2013. Sťažnosť sťažovateľa bola podaná na poštovú prepravu 26. februára 2014, teda po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. augusta 2014